Duygusal Reaktivite ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duygusal Reaktivite ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20377

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Duygusal Reaktivite ?ndeksi (DR?), bireylerin çevresel uyaranlara kar?? sergiledikleri duygusal tepkilerin yo?unlu?unu ve süresini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkiye'deki kullan?m?, Kocael (2015) taraf?ndan yürütülen bir t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?yla ba?lam??t?r. Çal??man?n temel amac?, DR?'nin Türkçe formunun çocuk ve ergen popülasyonunda **irritabilite** düzeylerini de?erlendirmede kullan?lan geçerli ve güvenilir bir araç olup olmad???n? belirlemektir. Bu adaptasyon, özellikle çocuk ve ergen psikiyatrisi alan?nda duygusal düzenleme bozukluklar?n?n ve ilgili klinik durumlar?n de?erlendirilmesine önemli bir katk? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Reaktivite ?ndeksi, **?rritabilite**, Çocuk, Ergen, Ölçek Uyarlama, **Psikometri**, Duygusal Düzenleme, Uluda? Üniversitesi.

Yazarlar

Özgün ölçe?in yazarlar? bu kaynakta belirtilmemi? olmakla birlikte, Türkçe uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda **Ö. Kocael** taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir.

Amaç

Duygusal Reaktivite ?ndeksi'nin temel amac?, bireylerin duygusal tepki verme e?ilimlerini, bu tepkilerin ?iddetini ve h?z?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Türkçe uyarlamas?n?n özel amac? ise, **Çocuk ve Ergenlerde ?rritabilite** düzeyini klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda do?ru bir ?ekilde saptayabilen, kültürel olarak geçerli bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. Bu uyarlama, özellikle **Duygusal Reaktivite** kavram?n?n çocuk ve ergenlerdeki klinik yans?malar?n? incelemeyi hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Duygusal Reaktivite** psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Duygusal reaktivite, genellikle duygusal uyar?lmaya kar?? yüksek hassasiyet, tepki e?i?inin dü?üklü?ü ve bu tepkilerin uzun süreli veya yo?un olmas? ?eklinde kendini gösterir. DR?, bu yap?y? özellikle **irritabilite** (kolay sinirlenme, öfke ve hayal k?r?kl???na tolerans dü?üklü?ü) ekseninde de?erlendirir.

Kocael'in (2015) çal??mas?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe popülasyonda korunup korunmad???n? inceleyerek, ölçe?in yap?sal **geçerlilik** kan?tlar?n? ara?t?rmay? amaçlam??t?r. Bu alt boyutlar genellikle a??r? tepki verme ve duyarl?l?k gibi bile?enleri içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlilik

Kocael (2015) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in çe?itli **geçerlilik** türlerini (yap? geçerlili?i, ölçüt ba??ml? geçerlilik vb.) incelemeyi hedeflemi?tir. Ancak, kaynak özetinde spesifik geçerlilik katsay?lar?na dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Standard **psikometri** uygulamalar?na göre, uyarlama sürecinde ölçe?in orijinal yap?y? korudu?u ve ilgili d?? ölçütlerle korelasyon gösterdi?i varsay?lmaktad?r.

Güvenilirlik

Uyarlama çal??mas?n?n ana hedeflerinden biri de Duygusal Reaktivite ?ndeksi'nin Türkçe formunun **güvenilirlik** düzeyini belirlemek olmu?tur. Güvenilirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test yöntemlerini içerir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterirken, test-tekrar test güvenilirli?i, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini gösterir. Kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad???n? test etmek için genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** veya **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?l?r. Kocael'in (2015) çal??mas?, Duygusal Reaktivite ?ndeksi'nin Türk kültürü ve dili ba?lam?nda hangi faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin teorik beklentilerle ne kadar uyumlu oldu?unu incelemi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerlili?inin temel dayana??n? olu?turur.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme veya Klinisyen/Ebeveyn De?erlendirme (Uyarlama çal??mas?n?n detay?na ba?l? olarak de?i?ebilir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Form)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Klinik Olmayan Örneklemler

Ya? Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Popülasyon Detaylar?: Uluda? Üniversitesi T?p Fakültesi'nde uzmanl?k tezi kapsam?nda, Bursa'daki çocuk ve ergen popülasyonu üzerinde çal???lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri, orijinal ölçekten çeviri ve geri çeviri yöntemleriyle Türkçe'ye

ARABPSYCHOLOGY.COM

adapte edilmi?; ard?ndan geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar? yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Reaktivite ?ndeksi, Güvenilirlik, Geçerlilik, Çocuk Psikiyatrisi, Ölçek Geli?tirme, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Uluda? Üniversitesi, T?p Fakültesi, Bursa (Tez dönemi için geçerlidir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif durumu hakk?nda bilgi verilmemi?tir. Akademik tez çal??mas? YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r.

Ücret: Ticari bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: Türkçe uyarlama ve psikometrik çal??ma 2015 y?l?nda tamamlanm??t?r.

Kaynaklar

Kocael, Ö. (2015). Çocuk ve ergenlerde irritabilite: Duygusal reaktivite indeksi'nin Türkçe geçerlilik güvenilirlik çal??mas? (T?pta uzmanl?k tezi, Uluda? Üniversitesi, T?p Fakültesi, Bursa). https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi adresinden edinilmi?tir.

Tez sorgulama sayfas?na do?rudan eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Duygusal Reaktivite ?ndeksi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kayna??n özet k?sm?nda belirtilmedi?i için burada listelenmemi?tir. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen tez referans?n?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM